

Suksalaisia raajarikkoja työnnetään junaan Ruotsin puolella.

“Silvottujen silta”

Kirjottanut Kalle Tähtelä.

Minulle näytettiin silvottujen juna, silvottujen sirtä.

Venäjä ja Saksa vaihtoivat invaliidejaan, sotaan kykenemättömiä vankejaan. Saksa lähettää tänään toistasataa vankia, huomenna samaten, ylihuomenna samaten, joka päivä, kolmesataa kuusikymmentäviisi kertaa vuodessa. Venäjä lähettää saman määrän. Vaihettujen vankien täytyy kulkea Haaparannan ja Tornion kautta.

Härkävaunu ajaa Haaparannan asemalle. Ovi avataan ulkoapäin. Käytävä työnnetään vaunuun. Pari sotilasta kiipeää sisään. Ähkymistä. Ovelle ilmaantuu kainalosauvat, mies sotilaspuvussa, ilman toista kättä, ilman toista jalkaa.

Hänen jäljessään toinen, — jaloista ei tynkääkään jälellä.

Kolmas täytyy kantaa. Neljäs, jalaton, viides kädetön, kundes, seitsemäs, silvottuja, ruhjottuja, huonosti sitaistuja jäseniä, kalmankalpeita kasvoja.

Riviin! Tarkastus. Vaivainen, hidas kulku sillalle, “Silvottujen sillalle”, josta laiva vie Suomen puolelle ja sieltä taas junaan ja sitten — kotiin!!!

Risti rinnassa useimmilla. Jokainen yrittää parhaansa päästäkseen eteenpäin, valittamatta hammasta purren. Auliisti asetuvat he valokuvauskoneen eteen ja yrittävät hymyilläkin. Katsokaa tuota miestä porras-ten edessä kainalosauvojen varassa. Hymy huulilla.

Kaamea, mielipuolen hymy saa veren hyytymään suonissa. Toiset ovat ilmeettömiä. Ajatus ei juokse. Poissa sotarintamasta.

Minne hyvänsä, kunhan sieltä pois!

Missä taistelussa? Miten? Kuinka kauan?

Kuin velvollisuutena kertoo hän sinulle yksityiskohdat. Jokainen vuorotellen, siksi kunnes komentaja käskää marssimaan... marssimaan!

Ryömimään!

Risti rinnassa!

Tunnen vieläkin jääkylmän käden puristuksen, alistuvan hymyn, "tovarish", "spasibo"...

* * *

Haaparannasta Tornioon Suomen-Ruotsin rajan yli kuljetaan postia koreissa, teräslankoja pitkin.

Omaiset lähettävät sotavangeille postin kautta syömistä.

Eilen meni yksi lanka poikki, korin sisällys mereen. Pikku paketteja joukko. Paketeissa:

Kuivuneita, harmaanvärisiä leipiä. Äidin, siskon, vaimon, morsiamen leipoma, kotitekoinen!.. Homehtunut juuston palanen. Sekin rakastavan käden valmistama...

— Äsh... Kaikkea sitä!

Tarkastusmies heittää ne mereen.

* * *

Silvottujen jono on loppumaton.

Oh, kuinka katkerata ivaa! Kun pikkunen laiva saapuu rantaan, rientää paikalle sotilassoittokunta. **Marseljeesi** kajahtaa ilmoille. Päät paljastuvat.

Neuvottomina kömpivät raajarikot, kädettömät, jalattomat eteenpäin, kasvot kuopalla, eteenpäin, junaan...

Barrikaadein marssi.. viimeinen mies häviää vaunuun... Marseljeesi!..

Venäläisiä raajarikkoja Haaparannan satraalian edustalla.